

Evropska investiciona banka odobrila je najveći do sada zajam za neki energetski projekat, za Transjadranski gasovod. Kredit od 1,5 milijardi evra biće iskorišćen za izgradnju cevovoda kojim će gas ići od Kaspijskog jezera do Mediterana. Nevladine organizacije, ali i evroposlanici, upozoravaju da će projekat negativno uticati na klimu.

Uprava EIB dogovorila se o finansiranju energetskog i transportnog projekta vrednog 6,5 milijardi evra ali je ta dugo čekana odluka bacila senku na projekat TAP.

Naime, odluka o zajmu trebalo je da bude doneta u decembru. Međutim, banka sa sedištem u Luksemburgu odložila je odlučivanje s obrazloženjem da mora podrobnije da razmotri projekat.

TAP će biti evropski krak Južnog gasnog koridora, velikog infrastrukturnog projekta za prenos fosilnog goriva. Koridor će ići iz Azerbejmeta preko Turske do severne Grčke i Albanije i zatim do juga Italije.

Potpredsednik EIB Endrju Mekdauel rekao je 6. februara za Rojters da će projekat TAP doprineti da se nadomesti opadajuća evropska proizvodnja i obezbedi diverzifikacija izvora gasa, kao i prelazak sa uglja na gas u centralnoj i jugoistočnoj Evropi.

Procenjuje se da će tim gasovodom godišnje stizati deset milijardi kubnih metara gasa sa polja Šah Deniz 2 u Azerbejdžanu. Međutim, već su se javile i neke nove bojazni oko tog cevovoda, nakon što je ruski Gasprom predložio da i on dobije mogućnost da isporučuje svoj gas preko gasovoda TAP.

U međuvremenu su i protivnici gasovoda TAP sve glasnjiji. Aktivisti borbe za zaštitu životne sredine ukazuju da lokalne zajednice već trpe posledice izgradnje, kao i da je gasovod nekomatibilan sa ciljevima Pariskog klimatskog sporazuma.

Nevladina organizacija CEE Benkvoč u nedavno objavljenoj studiji tvrdi da za Gasni koridor nijedan investitor nije uradio procenu uticaja na klimu. Ta organizacija upozorava da će projekat biti poguban po klimu, kao i projekti na ugalj, zbog curenja metana i emisije ugljenika.

Kolin Roše iz organizacije Prijatelji Zemlje Evropa istakao je da EIB “besramno blokira Evropu u decenijama zavisnosti od fosilnog goriva iako se prostor za korišćenje tog goriva zatvara”.

Evroposlanik Šabie Benito napisao je na Tviteru da je odluka EIB “loša vest za klimu” i obećao da će iskoristiti tekuću plenarnu sednicu u Strazburu da se obrati predsedniku EIB i zatraži od te institucije da više ne ulaže u fosilno gorivo.

EIB je izdvojila značajna sredstva i u drugim oblastima, uključujući za inicijativu za zelene obveznice i za projekte obnovljive energije, poput novog vetroparka u Austriji i hidrocentrale u Gruziji.

Takođe se sredstva odobravaju za “pametno” finansiranje čiji je cilj da se pomognu unapređenje energetske efikasnosti i borba protiv energetske siromaštva.

Loša energija

TAP je jedan od Projekata od zajedničkog interesa Evropske komisije. Na listi PCI su energetske projekti koji su označeni za povoljniji tretman jer se smatra da su u skladu sa energetske i klimatske ciljevima EU.

Mnogi projekti na toj listi se odnose na interkonektore za električnu energiju i gasovode. Mesto gasovoda TAP na listi obrazloženo je time što će omogućiti tranziciju sa najpriljubljenijeg fosilnog goriva i pomoći diverzifikaciju isporuka energije u bloku, kao i smanjenje evropske zavisnosti od Rusije.

Međutim, lista PCI našla se na meti oštrog kritika još kada je Evropska komisija objavila 2017. i grupa evropskih poslanika iz različitih grupa u EP u januaru je zvanično podnela primedbe na PCI. To znači da će, prvi put, lista ići na glasanje koje je zakazano za sledeći sastanak odbora za energiju krajem februara.

Izvor: euractiv.rs